

Brüssel, 26. veebruar 2018
(OR. en)

6125/18

CFSP/PESC 137
DEVGEN 15
CLIMA 25
COPS 41
ENV 75
ONU 8
RELEX 113

MENETLUSE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Delegatsioonid

Eelmise dok nr: 6094/18

Teema: Nõukogu järeldused ELi kliimadiplomaatia kohta
– Nõukogu järeldused (26. veebruar 2018)

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu järeldused kliimadiplomaatia kohta, mille nõukogu võttis vastu oma 3598. istungil 26. veebruaril 2018.

NÕUKOGU JÄRELDUSED ELI KLIIMADIPLOMAATIA KOHTA

Nõukogu

Pühendumus mitmepoolsusele / Pariisi kokkuleppe kiire rakendamise olulisus

1. RÕHUTAB kooskõlas ELi üldise strateegiaga, et otsustav tähtsus on ühisel reeglipõhisel maailmakorral, mille juhtpõhimõtteks on mitmepoolsus ja mille keskmes on Ühendatud Rahvaste Organisatsioon, ning KINNITAB TAAS, et EL jätkab teejuhina kliimameetmete võtmiseks kogu maailmas, eesmärgiga viia täielikult ellu Pariisi kokkulepe ja täita kestliku arengu tegevuskava 2030 koos selle keskmes olevate kestliku arengu eesmärkidega.
2. MÄRGIB SUURE MUREGA, et hiljutistes aruannetes esitatud kindlad teaduslikud tõendid viitavad kliimamuutuste kiirenemisele ja asjaolule, et üha väheneb võimalus ühiselt hoida ülemaailmse keskmise temperatuuri tõusu tuntavalt allpool 2 °C ning püüda piirata temperatuuri tõusu 1,5 kraadini üle industriaalajastu eelse taseme; RÕHUTAB, et rohkem kui kunagi varem on vaja suurendada ülemaailmseid jõupingutusi kliimamuutuste peatamiseks ja tagasi pööramiseks. JÄÄB OOTAMA valitsustevahelise kliimamuutuste rühma (IPCC) peatset eriaruannet, milles käsitletakse mõjusid, mis tulenevad globaalsest soojenemisest 1,5 °C võrra üle industriaalajastu eelse taseme ja sellega seotud ülemaailmse kasvuhooonegaaside heite muutumisest; VÕTAB MUREGA TEADMISEKS Arktika Nõukogu hiljutised tähelepanekud, mille kohaselt soojeneb Arktika maailma keskmisest üle kahe korra kiiremini ja sellel on tõsised ülemaailmsed tagajärjed. PEAB TERVITATAVAKS 2017. aasta detsembris toimunud tippkohtumisel „Üks planeet“ tehtud üleskutset võtta kiiremaid kliimameetmeid.
3. TUNNISTAB, et Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 23. istungjärgul (COP 23) oli näha üha kasvavat muret selle pärast, kas praegused ülemaailmsed kohustused on piisavad, et muuta kliimamuutuste kulgu; ON JÄTKUVALT valmis võtma kohustusi, mis on vajalikud Pariisi kokkuleppe täielikuks elluviimiseks, tuginedes üleüldisele korrale, mille reeglid on COP 24 raames kohaldatavad kõikide suhtes.

Kliimamuutuste ja julgeoleku vahelise seose käsitlemine

4. TUNNISTAB, et kliimamuutused avaldavad otsest ja kaudset mõju rahvusvahelisele julgeolekule ja stabiilsusele, mõjutades peamiselt neid, kes on kõige ebakindlamas ja haavatavamas olukorras, põhjustades elatise kaotust, suurendades keskkonnaprobleeme ja katastroofiohtu, sundides inimesi ümber asuma ning suurendades sotsiaalsete ja poliitiliste rahutuste ohtu.
5. VÕTAB MUREGA TEADMISEKS, et maailma veevarude ja ökosüsteemide seisund halveneb ning samuti suureneb veenappuse, veega seonduvate riskide ja erakorraliste sündmustega kaasnev oht. TUNNISTAB, et vaja on teha laiaulatuslikumaid ja paremini koordineeritud rahvusvahelisi jõupingutusi kliimamuutuste veega seotud aspektide käsitlemiseks kooskõlas ELi veealast diplomaatiat käsitlevate nõukogu 2013. aasta järeldustega ja selliste algatustega nagu 2016. aastal Budapestis toimunud vee-teemaline tippkohtumine, ning JÄÄB OOTAMA 18.–23. märtsil 2018 Brasílias peetava maailma veenõukogu (World Water Council) kaheksandat kohtumist. RÕHUTAB, kui oluline on liikmesriikide ja partnerriikide vaheline keskkonnaküsimustes ja eelkõige piiriülese keskkonnamõju hindamisel tehtav piiriülene koostöö kooskõlas asjaomaste rahvusvaheliste standardite ja konventsioonidega, eriti UNECE Espoo, Århusi ja veekonventsiooniga.
6. KINNITAB TAAS, et kuna kliimamuutused toimivad ohu mitmekordistajatena, peavad arengustrateegiad muutuma niivõrd konfliktitundlikumaks, kuivõrd julgeolekualane lähenemisviis peab muutuma kliimatundlikumaks, eriti nende riikide puhul, mis on kliimamuutuste mõjude suhtes eriti tundlikud ja mis on juba loodusliku, ühiskondliku või poliitilise surve all. ON OTSUSTANUD veelgi enam süvalaiendada kliimamuutuste ja julgeoleku vahelist seost poliitikadialoogis, konfliktide ennetamises, arengu- ja humanitaartegevuses ning katastroofiohtu käsitlevates strateegiates. Seoses sellega TOETAB EL jätkuvat tööd G7 raames, sealhulgas parimate tavade vahetamist G7 kliima ja ebakindluse küsimustega tegelevas töörühmas, samuti ÜRO süsteemis, ning innustab eelkõige ÜRO Julgeolekunõukogu pöörama suuremat tähelepanu kliima ja julgeoleku vahelisele seosele, soovitudes käsitada seda ühe korduva päevakorrapunktina ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonide ja avalduste üle peetavatel aruteludel ning otsides ka institutsiooniliselt võimalusi kliimaohude hindamise ja haldamise tõhustamiseks ÜRO süsteemis.

7. KINNITAB TAAS vajadust käsitleda kõigis poliitikavaldkondades senisest enam tõhusaid lahendusi kliimajulgeolekuga seotud ohtudele alustades kliimameetmetest ja vastupanuvõime suurendamisest ning lõpetades ennetava diplomaatia ja parema riskihindamisega, et tugevdada seost varajase hoiatamise ja varajase tegutsemise vahel. TUNNISTAB vajadust edendada vee ja pinnase säästvat majandamist, samuti bioloogilise mitmekesisuse säilitamist ja säästvat kasutamist, et säilitada ökosüsteemi teenused. RÕHUTAB, kuivõrd tähtis on muuta kliima- ja julgeolekuanalüüs võimalikuks tegevuseks, mille üheks näiteks on 2017. aasta Haagi deklaratsioon, mis on planeedi julgeoleku teemalise konverentsi (Planetary Security Conference) üks osa.
8. JÄÄB OOTAMA juunis Brüsselis liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni asepresidendi Federica Mogherini algatusel toimuvat kliima ja julgeoleku teemalist kõrgetasemelist üritust, mille eesmärk on rõhutada, et kliimamuutuste destabiliseeriva mõju ja ohtude käsitlemine muutub üha tähtsamaks, ning kinnitada veel kord ELi ja tema partnerite pühendumust võtta sellega seoses kiireid ja ambitsioonikaid meetmeid.

ELi pühendumus meetmete võtmisele kõigil tasanditel

9. RÕHUTAB, et riiklikult kindlaksmääratud panused, olles laiemate riiklike arengukavade nurgakiviks, on peamised kanalid ambitsioonikate kliimameetmete integreerimiseks liikmesriikide poliitikakujundusprotsessidesse, ning et need riiklikult kindlaksmääratud panused on vaja muuta toimivaks sisepoliitikaks ja toimivateks meetmeteks kooskõlas Pariisi kokkuleppe pikaajaliste eesmärkidega. RÕHUTAB vajadust käsitleda märkimisväärset lõhet, mis on ülemaailmse aastase kasvuhoonegaaside heitkoguste mõistes tekkinud ühelt poolt eesmärgi vahel hoida praeguste riiklikult kindlaksmääratud panuste kogumõju ja heitkoguste kogumuutused kooskõlas ülemaailmse keskmise temperatuuri tõusuga tuntavalt allpool 2 °C võrreldes industriaalajastu eelse tasemega ning teiselt poolt jätkuvate püüdlustega, et temperatuuri tõus ei ületaks 1,5 °C võrreldes industriaalajastu eelse tasemega.
10. TOONITAB, et EL võttis varakult vastu õigusaktid, mis on vajalikud riiklikult kindlaksmääratud panuste elluviimiseks ambitsioonika energialiidu osana koos tulevikku suunatud kliimamuutuste poliitikaga. KINNITAB, et EL kohustub tegema koostööd ning jagama kogemusi ja õpitut oma partneritega poliitika tõhusa rakendamise kiirendamisel, sealhulgas selliste algatuste kaudu nagu riiklikult kindlaksmääratud panuste alane partnerlus, rõhutades samal ajal ELi kohustust täita oma 2020. aastale eelnevaks ajaks võetud kliimamuutuste alased kohustused.

11. TUNNISTAB, kui olulised on tulemuslikud ja tõhusad kohanemismeetmed ning strateegiad ja kavad, sealhulgas ökosüsteemipõhised lahendused, et suurendada kohanemis- ja vastupanuvõimet ning vähendada haavatavust kliimamuutuste mõjude suhtes Pariisi kokkuleppe taustal. Sellega seoses TULETAB MEELDE neid jõupingutusi, mida EL ja selle liikmesriigid vastupanu- ja kohanemisvõime suurendamise eesmärgil juba teevad. EL ON VALMIS jätkama koostööd kõigi partneritega, sealhulgas kõige haavatavamate riikidega ning eelkõige vähim arenenud riikide ja väikeste arenevate saareriikidega, et kiirendada eesmärkide saavutamist kõigil tasanditel. TULETAB samuti MEELDE olulist seost kliima ja ookeanide vahel, mida kajastatakse ühisteatises „Rahvusvaheline ookeanide majandamine: meie ookeanide tulevikku hõlmav kava“.
12. EL jätkab inimõiguste järgimist, edendamist ja kaitsmist ka kliimamuutuste ja kliimadiplomaatia kontekstis. TOONITAB, et sooline võrdõiguslikkus, naiste mõjuvõimu suurendamine ning naiste täielik ja võrdõiguslik kaasamine ja neile vastutusrikaste ülesannete andmine on äärmiselt tähtsad kestliku arengu saavutamiseks, sealhulgas kliimamuutusega kohanemiseks; RÕHUTAB samuti kohalike kogukondade rolli kliimamuutustega seotud mitmesuguste probleemide käsitlemisel.
13. Rõhutab, et EL ja selle liikmesriigid pakuvad märkimisväärsed võimalusi suutlikkuse suurendamiseks ja tehnosiirdeks. TOONITAB, et EL ja selle liikmesriigid annavad suurima osa avaliku sektori kliimamuutustega seotud rahalistest vahenditest, ning RÕHUTAB, et tulevikus on vajalik kaasata laiemat rahastajate ringi ning teha ambitsioonikaid edusamme Pariisi kokkuleppe pöördelise eesmärgi osas viia rahastamisvood vastavusse ohutute ja säästvate vähese kasvuhoonegaaside heite ja kliimamuutustele vastupanuvõimelise arengu suunas liikumisega. KINNITAB oma tahet jätkuvalt suurendada rahvusvahelist kliimamuutustega seotud rahastamist osana arenenud riikide ühisest eesmärgist mobiliseerida 2020. aastaks väga mitmesugustest allikatest, vahenditest ja kanalitest ühiselt 100 miljardit USA dollarit aastas ning jätkata seda kuni 2025. aastani, et aidata arengumaadel rakendada oma kliimamuutustega kohanemise ja nende leevendamise kavasid. TUNNUSTAB 2017. aasta detsembri tippkohtumisel „Üks planeet“ esitatud üleskutset suurendada rahastamist nii avaliku kui ka erasektori allikatest, et toetada kiiremat kliimameetmete võtmist.

14. TULETAB MEELDE ELi arengukonsensuses juba kirjeldatud kliima ja arengu vahelist seost. Sellega seoses RÕHUTAVAD EL ja selle liikmesriigid veelgi, et CO₂-heite maksustamine ja fossiilkütuste toetuste reform on kõige olulisemad sammud sellise keskkonna loomiseks, kus rahastamisvood saaks viia vastavusse ohutute ja säästvate vähese kasvuhoonegaaside heite ja kliimamuutustele vastupanuvõimelise arengu suunas liikumisega, ning et rahvusvaheline teadus ja tehnoloogia ning energiakoostöö saavad mängida olulist rolli uuenduslike ja kestlike lahenduste pakkumisel ülemaailmsete kliimamuutuste alaste väljakutsete käsitlemiseks.
15. RÕHUTAB valitsusväliste osalejate olulist rolli kliimameetmetes. TULETAB MEELDE, et EL kohustub kaasama asjaomased valitsusvälised osalejad, sealhulgas kodanikuühiskonna, erasektori ning kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused. RÕHUTAB, et valitsusvälised osalejad täidavad üliolulist rolli, nagu on leidnud tunnustust Pariisi kokkuleppes ülemaailmse kliimamuutuste tegevuskava näol ning kestliku arengu tegevuskavas aastani 2030 ja Addis Abeba tegevuskavas. RÕHUTAB samuti Sendai katastroofiohu vähendamise raamistiku tähtsust. PEAB TERVITATAVAKS kohalike ja piirkondlike juhtide Bonni-Fidži deklaratsiooni, millega kohustutakse kaasa aitama Pariisi kokkuleppega võetud kohustuste täitmisele, samuti finantsasutuste võetud kohustusi hiljutisel Pariisi tippkohtumisel „Üks planeet“, kus erasektor võttis samuti kliimamuutustega seotud rahastamises juhtiva rolli, ning JÄÄB OOTAMA kodanikuühiskonna, ettevõtjate ja kohalike omavalitsuste koostööd 2018. aasta septembris San Franciscos toimuval ülemaailmsel kliimameetmete alasel tippkohtumisel.

Propageerimine, teavitustegevus ja ELi juhtroll

16. RÕHUTAB vajadust jätkuvalt tugevdada poliitilist teavitustegevust ja avalikku diplomaatiat kuni kõrgeima ametliku tasandini ning arvukate poliitikaringkondade ja kõikide piirkondlike ja allpiirkondlike osalejate kaudu. TOONITAB, kui tähtis on, et G20 riikide majandus, mille arvele langeb ligikaudu 80 % kogu maailma heitkogustest, võtaks jätkuvalt meetmeid ja oleks juhtrollis, eelkõige rakendades G20 Hamburgi tegevuskava kliima ja majanduskasvu toetava energia kohta. ON TÄIS OTSUSTAVUST suurendada jõupingutusi, et tugevdada olemasolevaid ja otsida uusi liitlasi kõigi piirkondade riikidest, et leevendada kliimamuutusi ning valmistuda kliimamuutustega seotud suurenevate ohtude ja mõjudega kohanemiseks.
17. JÄÄB OOTAMA 2018. aastal Brüsselis kliimameetmete küsimustes peetavat ministrite kohtumist, mille kutsuvad ühiselt kokku EL, Kanada ja Hiina, et veel kord kinnitada oma juhtrolli ja pühendumust Pariisi kokkuleppe täielikule elluviimisele.
18. TOETAB strateegilise kommunikatsiooni tugevdamist, et paremini kavandada ja edendada ELi suuri ambitsioone ja suurt pühendumust nii ELi piires kui ka partnerriikidega, valitsusväliste osalejate ja meediaga, ning luua sobivad tingimused edu saavutamiseks läbirääkimistel Pariisi kokkuleppe töökava ja selle väljatöötamise lõpuleviimise üle, propageerides samal ajal ohutute ja säästvate vähese kasvuhoonegaaside heitega tulevikule üleminekuga kaasnevaid hüvesid jätkusuutliku majanduskasvu ja keskkonnahoidlike töökohtade osas.

Kliimapoliitika sidusus kaubanduse, transpordi ja energeetika valdkonnas

19. TÕSTAB ESILE asjaolu, et kliimapoliitika ning rahvusvahelist kaubandust ja investeerimist reguleeriva poliitika vahelised seosed muutuvad üha tihedamaks, ning RÕHUTAB vajadust teha kahe- ja mitmepoolset koostööd kaubandus- ja kliimapoliitika vastastikuse täiendavuse edendamiseks, toetades seeläbi vajalikku üleminekut ohutule ja säästvale vähese heitega ressursitõhusale ja kliimamuutustele vastupanuvõimelisele majandusele, sealhulgas kaubandusele ja investeerimisele seatud tariifsete ja mittetariifsete tõketega tegelemise kaudu. TULETAB MEELDE oma 6. märtsi 2017. aasta järeldusi sünergiate suurendamise kohta ELi kliima- ja energiadiplomaatia vahel. Eelkõige on energiadiplomaatial täita oluline roll kogu süsteemi hõlmava eri säästvatele energiaallikatele ülemineku toetamisel, edendades taastuvaid energiaallikaid ja energiatõhususe meetmeid.

20. RÕHUTAB, et Rahvusvaheline Mereorganisatsioon (IMO) peaks kiiresti võtma asjaomaseid täiendavaid meetmeid, et rahvusvaheline laevandus saaks anda oma õiglase panuse kliimamuutuste vastasesse võitlusesse ning lepiks 2018. aasta aprillis kokku esialgses kasvuhoonegaaside IMO heitekoefitsientide vähendamise strateegias. See peaks tuginema heitkoguste piisava vähendamise eesmärgile, mis on kooskõlas Pariisi kokkuleppe temperatuuri-eesmärkidega, ning hõlmama loetelu võimalikest kõigi laevade suhtes võrdselt kohaldatavatest lühikese, keskpika ja pika perioodi meetmetest, nagu lepiti kokku tegevuskavas, mille eesmärk on välja töötada terviklik IMO strateegia laevade kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks. PEAB TERVITATAVAKS tippkohtumise „Üks planeet“ raames avaldatud Tony de Brumi deklaratsiooni ning rõhutab, et Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni merekeskkonna kaitse komitee 72. istungjärgu eelsel ajal on vaja teha asjakohast teavitustegevust, et veelgi suurendada poliitilist tahet, püüdes samal ajal saavutada positiivset tulemust merekeskkonna kaitse komitee 72. istungjärgul.
21. KUTSUB Rahvusvahelist Tsiviillennunduse Organisatsiooni ÜLES vastu võtma rangeid norme, et tagada rahvusvahelise lennunduse süsinikdioksiidi kompensatsiooni ja vähendamise süsteemi (CORSIA) tõhus rakendamine, milles lepiti kokku ICAO 2016. aasta assambleel, ning tagada riikide võimalikult ulatuslik osalemine, et saavutada alates 2020. aastast CO₂-neutraalne majanduskasv. Seda täiendatakse jooksvalt muude meetmetega, nagu arengud lennuliikluse korraldamise, õhusõidukitega seotud tehnoloogiate ja säästvate alternatiivkütuste valdkonnas. Jätkuvad teadusuuringute ja innovatsiooni poliitikad ja programmid on määrava tähtsusega, võimaldamaks saavutada tehnoloogilist arengut ja teha käitamisalaseid täiendusi, mis on vajalikud heitkoguste edasiseks vähendamiseks vastavalt Pariisi kokkuleppe temperatuuri-eesmärkidele.

Liikumine COP 24 suunas

22. TUNNUSTAB edusamme, mida konventsiooniosalised on teinud Pariisi kokkuleppe töökava osas Fidžis toimunud ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 23. istungjärgu raames. LISAKS TUNNISTAB, et Pariisi kokkuleppe sätete tulemusliku rakendamise tagamiseks on oluline kohaldada kõigile osalistele ühiseid norme, eelkõige läbipaistvusraamistiku osas. ON ENDISELT VEENDUNUD, et jätkuvalt on vaja tasakaalustatult teha olulisi edusamme Pariisi kokkuleppe töökava kõigi elementide osas, eesmärgiga see lõplikult välja töötada ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 24. istungjärgul.

23. KUTSUB ÜLES ühiselt, põhjalikult ja kooskõlastatult arutlema selle üle, milliseid edusamme on tehtud kliimamuutustega kohanemiseks ja nende leevendamiseks kokku lepitud eesmärkide saavutamisel kooskõlas Pariisi kokkuleppe pikaajalise perioodi temperatuuri-eesmärkidega. Sellega seoses JÄÄB OOTAMA 2018. aasta Talanoa dialoogi, mille algatas eesistujariik Fidži ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 23. istungjärgul ja mis peaks toimuma kogu 2018. aasta jooksul. KORDAB TAAS ELi ja liikmesriikide võetud kohustust kõnealuses dialoogis täiel määral osaleda ning INNUSTAB kõiki osalisi kasutama seda võimalust, et teha kokkuvõtte ühistest jõupingutustest seoses Pariisi kokkuleppe pikaajaliste leevendamiseeesmärkide saavutamise edusammudega ning teavitada riiklikult kindlaks määratud panustega seotud ettevalmistustest ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 24. istungjärgu raames toimuva Talanoa dialoogi poliitilises etapis, pöörates peatähelepanu kollektiivsetele meetmetele ja täiendatud ülemaailmsetele eesmärkidele. ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 24. istungjärg annab samuti võimaluse teha kokkuvõtte kõikide osaliste 2020. aasta eelsel perioodil tehtud jõupingutustest. LEIAB, et valitsustevahelise kliimamuutuste rühma (IPCC) eriaruanne, milles käsitletakse mõjusid, mis tulenevad globaalsest soojenemisest 1,5 °C võrra, on väärtuslik teabeallikas selles kontekstis arutelude läbiviimiseks.
24. RÕHUTAB, et Pariisi kokkuleppe õigeaegne elluviimine nõuab võimalikult laialdast sidusrühmade kaasamist ja rahvusvaheliste partneritega dialoogi pidamist, tagades samal ajal vajalikud muutused maailmamajanduses. Sellega seoses MÄÄRATLEB Talanoa dialoogi ELi kliimadiplomaatia 2018. aasta keskse teemana, mis võimaldab ELil ja liikmesriikidel suurendada vastastikust mõistmist ja usaldust, soodustades tugevamat koostööd partnerriikidega ja laiemate sidusrühmadega, ning saada ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 24. istungjärgul valmis Pariisi kokkuleppe töökava.
25. TOETAB KINDLALT ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni (UNFCCC) sekretariaati, aga ka Fidžit ja Poolat kui ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 23. ja 24. istungjärgu eesistujariike, kelle ülesanne on juhtida ülemaailmset kogukonda COP 24 edukas läbiviimises, ning ON JÄTKUVALT pühendunud eduka tulemuse saavutamisele Talanoa dialoogi abil, selle põhielementideks olevate Pariisi kokkuleppe töökava ja kliimamuutuste tegevuskava lõpuleviimisele, kaasates ELi ja kõik rahvusvahelised partnerid järjepidevasse tegevusse kliimamuutustega võitlemiseks.